

Факультет / відділення
«Дизайн»

Кафедра / циклова комісія
«Дизайн»

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	DS002 Основи теорії та історія дизайну / Basics of Theory and History of Design
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	фахова передвища
Галузь знань	02 Культура і Мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Освітня програма	Дизайн
Семестр	5 семестр (9 кл), 3 семестр (11 кл)
Факультет / відділення	Дизайн
Курс	3 курс (9 кл), 2 курс 11 кл)
Анотація курсу	<p>Мета викладання навчальної дисципліни «Основи теорії та історія дизайну» – дати основні поняття теорії та методики дизайну, розвинути у студентів почуття гармонії форми, знання основних історичних закономірностей еволюції формоутворення; підготувати студентів до проектування в галузі дизайну.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування цілісного знання про дизайн, як засіб створення предметно-просторового середовища та візуальних комунікації, та система знань про закономірності розвитку дизайну як здатності людини проектувати і створювати предметне оточення.</p> <p>Основні завдання вивчення дисципліни – оволодіти програмним матеріалом курсу та навчити використанню закономірностей композиції, сприйняттю і аналізу форми, підготувати студентів до проектування в галузі дизайну; опанувати терміни та поняття з історії дизайну на рівні тлумачення та використання у</p>

	<p>навчальному процесі та формування фундаменту майбутньої практичної діяльності.</p> <p>Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні опанувати основні категорії і поняття; сутність теорії дизайну; основні принципи і закономірності побудови гармонійної форми; етапи і послідовність виконання дизайн-проекту; історичні етапи та закономірності розвитку дизайну; навчитись аналізувати об'єкти дизайну, визначати стильову приналежність; використовувати набуті знання на практиці – в процесі виконання навчальних завдань та професійній діяльності.</p>
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:1919/m72/course/view.php?id=199
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Ребякова Наталія Володимирівна канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: arthistorynvr@gmail.com
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/koop_d.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	<p>ЗК 02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 03 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 05 Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ЗК 06 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 07 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p>

	<p>ЗК 08 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 09 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 10 Здатність до оцінки та аналізу соціально-економічних процесів і явищ, до використання економічних знань у професійній діяльності.</p>
<p>Перелік спеціальних компетентностей (СК)</p>	<p>СК 01 Здатність застосовувати теоретичні знання в області мистецтва та дизайну, традиційні і сучасні культурно-мистецькі процеси і практики у власній професійній діяльності.</p> <p>СК 02 Здатність візуалізувати творчі задуми при створенні об'єктів дизайну.</p> <p>СК 03 Здатність застосовувати засоби та прийоми формоутворення, макетування і моделювання об'єкту для втілення дизайнерської ідеї.</p> <p>СК 04 Здатність вибирати техніки та/або технології створення об'єктів дизайну у відповідних матеріалах, розуміючи екологічні наслідки своєї професійної діяльності та обґрунтовувати свій вибір.</p> <p>СК 05 Здатність здійснювати композиційну побудову та колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.</p> <p>СК 07 Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проектній діяльності.</p> <p>СК 08 Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).</p> <p>СК 11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт на всіх етапах розробки об'єкту (продукту) дизайну.</p> <p>СК 13 Здатність здійснювати міжособистісну, соціальну та професійну комунікацію в процесі виконання професійних завдань.</p> <p>СК 15 Здатність планувати та управляти процесом виконання дизайнерського завдання.</p> <p>СК 16 Здатність до професійного просування</p>

	<p>власних творчих компетентностей на ринку праці.</p> <p>СК 17 Здатність презентувати результати власної та/або командної творчої діяльності, у тому числі продукт дизайну перед різними аудиторіями.</p>
<p>Перелік програмних результатів навчання</p>	<p>РН 12 Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.</p> <p>РН 13 Обґрунтовувати вибір технік, технологій та матеріалів для створеного або спроектованого об'єкту (продукту) дизайну, враховуючи його екологічну безпечність.</p> <p>РН 14 Визначати мету, завдання та етапи проектування.</p> <p>РН 17 Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.</p> <p>РН 18 Дотримуватися стандартів проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну у професійній діяльності.</p> <p>РН 19 Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.</p> <p>РН 20 Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.</p> <p>РН 21 Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнодизайну у мистецьких практиках.</p> <p>РН 23 Демонструвати навички командної роботи, міжособистісної, соціальної та переговорної взаємодії з іншими.</p> <p>РН 25 Проявляти ініціативу та креативні</p>

	<p>підприємницькі навички у професійній діяльності, у пошуку нових напрямів роботи та просуванні дизайнерського продукту на ринок.</p> <p>РН 26 Самостійно ставити цілі, організувати робочий час та простір, дотримуватися строків виконання завдань.</p> <p>РН 27 Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.</p> <p>РН 28 Презентувати власні професійні компетентності, створенні об'єкти (продукти) або їх елементи в професійному середовищі, перед клієнтами, користувачами та споживачами, враховуючи тенденції ринку праці у сфері дизайну.</p>
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	<p>Загальна кількість годин – 120</p> <p>Кількість кредитів – 4</p> <p>Кількість лекційних годин – 30</p> <p>Кількість практичних занять – 30</p> <p>Кількість годин для самостійної роботи студентів – 60</p> <p>Форма підсумкового контролю – залік</p>
Методи навчання	<p>1. За джерелом одержуваних учнями знань: вербальні, наочні, практичні методи (виконання практичних робіт, розв'язування задач).</p> <p>2. За рівнем пізнавальної активності і самостійності студентів:</p> <p>1) пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний,</p> <p>2) репродуктивний.</p>
Зміст дисципліни	
Тема 1. Загальні поняття предмету.	Визначення поняття «дизайн». Основні характеристики дизайну. Предмет теорії дизайну, основні задачі курсу. Дизайн як засіб проектування та як наука.
Тема 2. Загальна характеристика дизайн-діяльності.	Методи дизайну. Тема, головна мета дизайн-проекту. Розробка концепції. Середовища, та прикладний характер дизайн-процесу.

	Особливості дизайнерського мислення. Визначення поняття «дизайн-процес». Етапи виконання проекту. Пошук креативного рішення. Умови виконання проекту (функція, конструкція, технологія, матеріали).
Тема 3. Дизайн предметно-просторового середовища.	Структура предметно-просторового середовища. Природне та антропогенне середовища, їх взаємодія. Реальні та віртуальні середовища. Абстракція, символіка і візуальна метафора. Дизайн-концепція.
Тема 4. Інструменти комунікації.	Структура композиції в дизайні. Системний аналіз як засіб вивчення теорії композиції (елементи, структура, формоутворююча ознака та ін.). Простір, типи балансу, негативний і позитивний простір. Макет. Лінії. Шрифт. Колір. Фото.
Тема 5. Форми кінцевих продуктів дизайн-діяльності.	Ринок графічного дизайну. Проекти. Публікації. Ілюстрації. Корпоративний імідж. Логотипи та рекламна продукція. Упаковки. Реклама.
Тема 6. Дизайн в інформаційному середовищі.	Інформаційне середовище. Співвідношення реальностей різного рівня. «Віртуальна реальність». Властивості віртуальних подій. Речі, знаки, символи. Роль знаку в культурах різного типу. Семіотика культури і дизайн інформаційних об'єктів. Тропічність язика медіадизайну.
Тема 7. Реалізація дизайн-проектів.	Можливі суб'єкти у дизайнерському середовищі. Види оцінок дизайн-проектів. Поняття архітектоніки та режисури у дизайнерській діяльності. Дизайн в рекламній справі. Аналіз ринку. Стратегія. Рекламний текст.
Тема 8. Матеріально-предметне середовище від античності до доби Відродження – співвідношення ремесла та мистецтва.	Зв'язок графічного дизайну з інженерно-технічною та художньою творчістю. Протодизайн та витоки проектної культури. Розвиток писемності. Естетика рукописної книги. Шрифти, ініціали. Книгодрукування. Доба Відродження – співвідношення ремесла та мистецтва. Знакова символіка. Геральдика. Витоки торгової марки.
Тема 9. XVII – XVIII століття: нові стилі та форми (початок промислових революцій).	Формування стилю бароко в країнах Західної Європи. Конструктивні особливості архітектури. Естетичні принципи та конструктивні рішення архітектурних

	ансамблів класицизму. Проектна діяльність в художніх мануфактурах. Стиль рококо. Шинуазрі. Особливості розвитку та використання орнаменту у XVII – XVIII ст. Розвиток друкарства. Розвиток торгівлі та рекламна діяльність.
Тема 10. XIX століття: естетичні проблеми та зародження професії.	Розвиток промисловості: перехід до машинного виробництва, створення універсального теплового двигуна стандартизація та уніфікація. Зв'язок архітектурної та конструкторської діяльності. Архітектурні ансамблі ампіру. Буржуазний комфорт бідермайера. Еклектика «історичних відтворень». Перші теорії дизайну. Розвиток торгівлі та промислові виставки XIX ст. Розвиток літографського друку. Види друкованої продукції. Рекламна графіка.
Тема 11. Дизайн на зламі XIX – XX століть.	Уільям Морріс та рух за зв'язок мистецтв і ремесел. Стиль модерн в європейських країнах. Синтез мистецтв у модерні. «Функціональний» модерн Анрі Ван де Вельде. Особливості робіт Чарлза Ренні Макінтоша. Розвиток періодичної печаті та комерційної реклами. Плакат і афіша стилю модерн. Індустріалізація побуту та зародження конструктивізму. Німецький Веркбунд та діяльність Петера Беренса. Модерн в Україні. Графіка Георгія Нарбута.
Тема 12. Творчі пошуки першої третини XX століття (Баухаус. ВХУТЕІН).	Розвиток техніки та нові технології. Баугауз – європейська дизайнерська школа нового типу. В. Гропіус та його педагогічна концепція. ВХУТЕМАС – ВХУТЕІН – база творчих кадрів для виробництва. Графічний факультет. Творчість О. Родченка. Плакат. Розвиток реклами. Друкована реклама. Авангардні течії в мистецтві та їх вплив на розвиток дизайну. Особливості формування дизайнерської професії в Україні.
Тема 13. Національні моделі дизайну першої половини XX століття.	Комерційний дизайн США. Р. Лоуї – піонер американського дизайну. Дизайн Німеччини. Стиль фірми «Браун». Поєднання традицій з новітніми технологіями у дизайні Японії. Раціоналізм дизайну Франції. Своєрідність італійського дизайну. Форми організації дизайнерської діяльності. Розвиток реклами та рекламних технологій.

Тема 14. Особливості розвитку дизайну у другій половині ХХ століття.	Історико-культурний простір другої половини ХХ ст. Розвиток дизайн-освіти та організації дизайн-діяльності. Творчий внесок провідних дизайнерів. Розширення сфери графічного дизайну у другій половині ХХ ст. Проблеми візуальної комунікації та інтернаціоналізм графічного дизайну. Розвиток прикладної графіки. Розвиток рекламних технологій..
Тема 15. Сучасний дизайн – стан та перспективи розвитку.	Місце дизайну у сучасному світі. Екологічна спрямованість різних сфер дизайну. Етнокультурна ідентичність та мультикультурні ознаки сучасного дизайну.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Система оцінювання	
<p>Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу.</p> <p>Підсумкова оцінка за умови заліку виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю.</p>	

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Експрес-опитування (15 тем)	30
Поточне тестування (15 тем)	30
Самостійна робота (15 тем)	30
Підсумкове тестування	10

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання та вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Білодід Ю. М. Поліщук О. П. Основи дизайну [навч. посіб.] / Ю. М. Білодід, О. П. Поліщук – Київ: Парапан, 2004. – 240 с.: іл.
2. Бразелл Д. Як стати успішним ілюстратором / Дерек Бразел, Джо Девіс – Київ: ArtHuss, 2017. – 208 с.: іл.
3. Даниленко В. Я. Дизайн : підручник / В. Даниленко. – Харків : Вид-во ХДАДМ, 2003. –320 с.
4. Даниленко В. Дизайн України в світовому контексті художньо-проектної культури. – Харків : ХДАДМ, Колорит, 2005. –244 с.: іл.
5. Даниленко В. Майбутнє європейського дизайну: Чехія, Польща, Україна. / В. Даниленко. – Харків.: Колорит, 2007.
6. Дизайн: словник-довідник. – Київ: Фенікс, 2010. – 383 с.
7. Емброуз Г. Основи. Графічний дизайн. 01: Підхід і мова / Гевін Емброуз, Найджел Оно-Біллсон. – Київ: ArtHuss, 2019. – 191 с.: іл. – («Креативна практика»)

8. Іттен, Йоханнес. Наука дизайну та форми. Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах. / Йоханнес Іттен ; пер. з нім. С. Святенко. – Київ: ArtHuss, 2021. – 136 с.: іл.
9. Куленко М. Мистецтво шрифту. Кн. 1.: [навч. посіб.] / М. Куленко. – Київ: Альтпрес, 2011. – 138 с.
10. Куленко М. Основи графічного дизайну: [навч. посіб.] / М. Куленко. – Київ: Кондор, 2006. – 250 с.: іл.
11. Лаптон, Еллен. Графічний дизайн. Нові основи / Еллен Лаптон, Дженніфер Коул Філіпс ; пер. з англ. І. Михайлишена. – Київ: ArtHuss, 2020. – 264 с.: іл.
12. Михайленко В. Є. Основи композиції / В. Є. Михайленко, М. І. Яковлєв. – Київ : Каравела, 2008. – 304 с.
13. Олійник О. Теорії та концепції дизайну : [навч. посіб.] / Олена Олійник – Київ: Олді плюс, 2020. – 256 с.: іл.
14. Прищенко С. Дизайн і реклама: ілюстрований гласарій (основні терміни та поняття) / Світлана Прищенко. – Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. – 208 с.: іл.
15. Прищенко С. В. Теорія та методологія дизайну: навчально-методичний посібник. / С. В. Прищенко. – Київ: Альтерпрес, 2010. – 208 с.
16. Реклама і дизайн. Тлумачний словник. Advertising & design / Упоряд. Л.В. Ремізовський. – Київ: Альтерпрес. 2012. – 288 с.
17. Сбітнева Н. Історія графічного дизайну: [навч. посіб.] / Н. Сбітнева. – Харків : ХДАДМ, 2014. – 221 с.
18. Скліренко Н. Соціальна реклама в контексті дизайну: [навч. посіб.] / Наталія Скліренко, Ольга Романюк. – Київ: Видавець Олег Філюк, 2017. – 250 с.: іл.
19. Шевченко В. Композиція плаката. / В. Шевченко. – Харків: Колорит, 2004. – 123 с.

Інформаційні ресурси:

1. 8 Faces, [Type Worship: Inspirational Typography & Lettering](http://blog.8faces.com/): блог. URL: <http://blog.8faces.com/>
2. 99 designs. URL: <https://99designs.com/>
3. DesignTalk. URL: <https://designtalk.club/>
4. Sayhi – інтернет-видання. URL: <https://say-hi.me/category/design>
5. Телеграф – медіа дизайнерів. URL: <https://telegraf.design/>
<https://say-hi.me/category/design>